

2014 წლის ერთიანი ეროვნული გამოცდების პროგრამა ისტორიაში

უნარ-ჩვევები და კომპეტენციები¹:

- ისტორიული დროის გაგება
- ინფორმაციის მოპოვება და ორგანიზება
- ცნებებისა და ტერმინების გამოყენება
- კავშირებისა და მიმართებების დადგენა
- ისტორიული ეპოქის განცდა
- ფაქტებისა და მოვლენების ისტორიული ინტერპრეტაცია
- პრობლემის გააზრება და სხვადასხვა საკითხებს შორის კავშირების დადგენა
- კრიტიკული აზროვნება
- შემოქმედებითობა
- პოზიციის შემუშავება, კრიტიკა, დაცვა

საკითხთა ჩამონათვალი:

გამოცდის საკითხთა ჩამონათვალი	საკითხთა დეტალიზებული ჩამონათვალი (დაზუსტება)
1) პრეისტორიული ეპოქა	პირველყოფილი საზოგადოება (ქვის ხანა, ბრინჯაოს ხანა, რწმენა-წარმოდგენები, ხელოვნება)
2) სახელმწიფოს წარმოშობა	თეორიები, მახასიათებლები
3) ძველი აღმოსავლეთი და საქართველო	ძველი ეგვიპტე (სახელმწიფოს წარმოქმნა, საშინაო და საგარეო პოლიტიკა, რელიგია, ხელოვნება) ძველი შუამდინარეთი: შუმერი, ბაბილონი (სახელმწიფოების წარმოქმნა, მათი საშინაო და საგარეო პოლიტიკა, რელიგია, ხელოვნება) ასურეთი, ხეთების სამეფო, ურარტუ (სახელმწიფოების წარმოქმნა, მათი საშინაო და საგარეო პოლიტიკა, რელიგია,

¹ აღნიშნული უნარ-ჩვევები და კომპეტენციები მოცემულია 2011-2016 წლების ეროვნული სასწავლო გეგმაში

4) ძველი საბერძნეთი, ძველი რომი და საქართველო	ხელოვნება) დიაოხი და კოლხა აქემენიანთა ირანი (სახელმწიფოს წარმოქმნა, საშინაო და საგარეო პოლიტიკა, რელიგია, ხელოვნება, აქემენიდები და ქართული სივრცე) ფინიკიური კოლონიზაცია ძველი საბერძნეთი (ათენი, სპარტა, ბერძნული კოლონიზაცია, ბერძენ-სპარსელთა ომები, კულტურა) ალექსანდრე მაკედონელი (ალექსანდრეს მოღვაწეობა, ელინიზმი და ელინისტური სახელმწიფოები) ქართული სახელმწიფოები ელინისტურ ხანაში (კოლხეთი, ქართლი) ძველი რომი (რომის რესპუბლიკის საშინაო და საგარეო პოლიტიკა, ომი სელევკიდებთან, ომები მითრიდატესთან და საქართველო - (პომპეუსის ლაშქრობა), სამოქალაქო ომები, რომის იმპერია მისი საშინაო და საგარეო პოლიტიკა I-III სს., რომაული კულტურა) რომი და საქართველო (ურთიერთობა I-III საუკუნეებში)
5) მსოფლიო და საქართველო IV-X საუკუნეებში	ევროპა IV-V საუკუნეებში (ხალხთა დიდი გადასახლება, იმპერიის ორად გაყოფა, დასავლეთ რომის იმპერიის დაცემა) ქრისტიანობა (წარმოშობა, გავრცელება, I, IV და VII მსოფლიო საეკლესიო კრებები) ქრისტიანობის გავრცელება საქართველოში ვახტანგ გორგასალი (საშინაო და საგარეო პოლიტიკა) ბიზანტია და ირანი (სასანიანთა სახელმწიფოს წარმოქმნა, ბიზანტიის

	იმპერიის შექმნა, მეფობის გაუქმება ქართლში, დიდი ომიანობა, იუსტინიანეს სამართალი და მისი მნიშვნელობა, იუსტინიანე I და ხოსრო I ერისმთავრობის დაწესება ქართლში, ჰერაკლე კეისარი) ფეოდალიზმი ევროპასა და საქართველოში (ფეოდალიზმის ჩასახვა და განვითარება, საზოგადოების სოციალური სტრუქტურა, ქალაქები) კარლოს დიდი და მისი იმპერიის დაშლა არაბები და მათი დაპყრობები (ისლამის წარმოქმნა და გავრცელება. სახალიფოს ჩამოყალიბება. ომაიანები და აბასიანები. არაბული კულტურა) არაბთა ბატონობა საქართველოში ქართული სამეფო-სამთავროები IX-X საუკუნეებში
6) მსოფლიო და საქართველო X-XV საუკუნეებში	ბიზანტია-საქართველოს ურთიერთობები X-XI საუკუნეებში სელჩუკთა სახელმწიფოს წარმოქმნა სელჩუკთა დაპყრობები. სელჩუკები და საქართველო დავით აღმაშენებელი (საშინაო და საგარეო პოლიტიკა) თამარ მეფე (საშინაო და საგარეო პოლიტიკა) საქართველოს სახელმწიფოს მმართველობა XII-XIII საუკუნეებში ჯვაროსნული ლაშქრობები (მიზეზები, I და IV ლაშქრობები, შედეგები, ჯვაროსნები და საქართველო) მონღოლთა სახელმწიფოს წარმოქმნა, მონღოლთა დაპყრობები. საქართველო XIII-XV საუკუნეებში (ჯალალ ედ-დინის ლაშქრობები, მონღოლთა ბატონობა საქართველოში, გიორგი ბრწყინვალე, თემურ-ლენგის ლაშქრობები, საქართველოს დაშლა სამეფო-სამთავროებად) ოსმალთა სახელმწიფოს ჩამოყალიბება ოსმალთა დაპყრობები XIV-XV ს-ში ბიზანტიის დაცემა და მისი მნიშვნელობა.

7) მსოფლიო და საქართველო XV-XVII საუკუნეებში	ანტიოსმალური კოალიციის შექმნის მცდელობები და საქართველო განათლება და მეცნიერება ევროპაში და საქართველოში განვითარებულ შუა საუკუნეებში (XII-XIV საუკუნეები) წოდებრივ-წარმომადგენლობითი ორგანოები ევროპაში: (თავისუფლების დიდი ქარტია და პარლამენტი ინგლისში, გენერალური შტატები საფრანგეთში) აღორძინება და ჰუმანიზმი დიდი გეოგრაფიული აღმოჩენები (მიზეზები, ექსპედიციები, შედეგები) რეფორმაცია (ლუთერი) და კონტრეფორმაცია (იეზუიტთა ორდენი და ტრიდენტის კრება) კათოლიკე მისიონერები და საქართველო ჰოლანდიის რევოლუცია ინგლისი XVI-XVII საუკუნეებში (მეფისა და პარლამენტის დაპირისპირება, სამოქალაქო ომი, კრომველის მმართველობა) აბსოლუტიზმი საფრანგეთში (ლუი XIV) რუსეთი (ივანე IV-ის საშინაო და საგარეო პოლიტიკა) ოსმალეთი და ირანი XVI-XVII სს-ში (ოსმალეთის გაძლიერება, სულეიმან I, ლეპანტოს ბრძოლა, ოსმალეთი XVII ს-ის 80-90-იან წლებში; სეფიანთა სახელმწიფოს ჩამოყალიბება, შაჰ-თამაზი, შაჰი აბას I, ირან-ოსმალეთის ომები) საქართველო XVI-XVII სს-ში (ბრძოლა ოსმალეთისა და სეფიანთა ირანის წინააღმდეგ) რუსეთი (პეტრე I-ის საშინაო და საგარეო პოლიტიკა)
---	---

8) მსოფლიო და საქართველო XVIII საუკუნეში	ვახტანგ VI (საშინაო და საგარეო პოლიტიკა, კულტურულ-საგანმანათლებლო მოღვაწეობა) საქართველო XVIII საუკუნის II ნახევარში (თეიმურაზ II, ერეკლე II, სოლომონ I) აშშ-ს შექმნა (დამოუკიდებლობისათვის ომი, აშშ-ს შექმნა) განმანათლებლობა. განმანათლებლობის იდეების გავლენა საქართველოზე საფრანგეთის რევოლუცია (პოლიტიკური და სოციალ-ეკონომიკური ვითარება რევოლუციის წინ, გენერალური შტატების მოწვევა, ბასტილიის აღება, საფრანგეთი ეროვნული კრების მოღვაწეობის პერიოდში, კონვენტი, 1791 წლის კონსტიტუცია, იაკობინელთა მმართველობა, თერმიდორული გადატრიალება, დირექტორია)
9) ნაპოლეონის ეპოქა და ვენის კონგრესი	18 ბრიუმერის გადატრიალება კონსულობის პერიოდი პირველი იმპერია (ტრაფალგარისა და აუსტერლიცის ბრძოლები, კონტინენტური ბლოკადა, ლაშქრობა რუსეთში, ლაიპციგისა და ვატერლოოს ბრძოლები) ვენის კონგრესი
10) იმპერიალიზმი და კოლონიალიზმი	რუსეთის მიერ ქართლ-კახეთისა და იმერეთის სამეფოების დაპყრობა აჯანყებები საქართველოში ცარიზმის წინააღმდეგ საქართველო მეფისნაცვლობის პერიოდში ალექსანდრე II-ის რეფორმები
11) „აღმოსავლეთის საკითხი“ XIX ს-ში	რუსეთ-თურქეთის ომები და საქართველო რუსეთ-ირანის ომები და საქართველო

12) რევოლუციები, სამოქალაქო ომები და ეროვნულ განმათავისუფლებელი მოძრაობები XIX ს-სა და XX ს-ის დასაწყისში	რევოლუციები ევროპაში XIX საუკუნეში ილია ჭავჭავაძისა და თერგდალეულების მოღვაწეობა გერმანიის გაერთიანება იტალიის გაერთიანება სამოქალაქო ომი აშშ-ში პოლიტიკური პარტიები საქართველოში XX საუკუნის დასაწყისში
13) პირველი მსოფლიო ომი და პარიზის სამშვიდობო კონფერენცია	სამხედრო ბლოკების შექმნა და ომის გამომწვევი მიზეზები ომის მიმდინარეობა და ომის შედეგები პარიზის კონფერენცია და მისი მნიშვნელობა. ერთა ლიგა რევოლუციები რუსეთში და საქართველოს დამოუკიდებლობის გამოცხადება
14) საქართველო და მსოფლიო პირველ და მეორე მსოფლიო ომებს შორის პერიოდში	საქართველოს პირველი დემოკრატიული რესპუბლიკის საშინაო და საგარეო პოლიტიკა საბჭოთა რუსეთის მიერ საქართველოს პირველი რესპუბლიკის ოკუპაცია საბჭოთა კავშირის შექმნა და საქართველო მის შემადგენლობაში იტალია და გერმანია 20-30-იან წლებში სამოქალაქო ომი ესპანეთში „დიდი დეპრესია“ „დაშოშმინების პოლიტიკა“
15) მეორე მსოფლიო ომი	მოლოტოვ-რიბენტროპის პაქტი გერმანიის თავდასხმა პოლონეთზე სსრკ-ს მიერ ბალტიის რესპუბლიკებისა და დასავლეთ უკრაინის ოკუპაცია სსრკ- ფინეთის ომი "უცნაური ომი" გერმანიის თავდასხმა სსრკ-ზე და სამხედრო ოპერაციები გერმანია-სსრკ-ს

	ფრონტზე ქართველები მეორე მსოფლიო ომში იაპონიის თავდასხმა პერლ-ჰარბორზე სამხედრო ოპერაციები ჩრდილოეთ აფრიკაში ოპერაცია "ოვერლორდი" თეირანის, იალტისა და პოტსდამის კონფერენციები გერმანიისა და იაპონიის კაპიტულაცია
16) საქართველო და მსოფლიო „ცივი ომის“ ეპოქაში	"ცივი ომი" და მისი მიზეზები კორეისა და ვიეტნამის ომები, „კარიბის კრიზისი“ NATO-სა და "ვარშავის ხელშეკრულების" ბლოკის შექმნა ანტისაბჭოთა გამოსვლები 1956 წელს უნგრეთსა და 1968 წელს ჩეხოსლოვაკიაში, 1956 წლის 9 მარტისა და 1989 წლის 9 აპრილის მოვლენები საქართველოში განმათავისუფლებელი მოძრაობა ინდოეთში ჰელსინკის შეთანხმება
17) სსრკ და აღმოსავლეთ ევროპის სოციალისტური ბანაკის დაშლა; საქართველო XX საუკუნის მიწურულს	„პერესტორიკა“. სსრკ-ისა და აღმოსავლეთ ევროპის სოციალისტური ბანაკის დაშლა 1990 წლის არჩევნები საქართველოში, დამოუკიდებლობის აღდგენა 1991 წლის 9 აპრილს საქართველოს რესპუბლიკის საშინაო და საგარე პოლიტიკა 90-იან წლებში
18) საზოგადოება და კულტურა თანამედროვეობაში	სამეცნიერო-ტექნიკური პროგრესი და კულტურის ტენდენციები ომის შემდგომი დასავლური სამყაროს საზოგადოებრივი მოძრაობები

<u>სამოქალაქო განათლება</u> 1) ადამიანი და საზოგადოება 2) სახელმწიფო და მმართველობა	ადამიანის უფლებები და თავისუფლებები, მოვალეობები მოქალაქის მონაწილეობა საზოგადოებრივ ცხოვრებაში სახელმწიფო მმართველობა დემოკრატიული მმართველობის მოდელი საქართველოს კონსტიტუციის ძირითადი პრინციპები
--	--